

bevirke noget slet. Det kan gerne være, at lærde Folk og frigiorte Aander kunne anse disse Følelser for bornerte, men selv om saa skulde være, berettiger det ingenlunde, naar det er Følelser, der virke i en heldig og god Retning i vort Samfund, til at kaste Vrag paa disse Følelser, at omtale dem med mindre Respekt, thi det fortjene de ikke.

Jeg skal til Slutning tillade mig at henvende et Par alvorlige Ord til den højtærede Kultusminister. Jeg vilde gerne, hvis jeg turde det, i al Beskedenhed røre ved den samme Side, som blev fremdraget af det ærede 3die Medlem for 6te Kreds (J. Pedersen). Jeg ved, at den højtærede Kultusminister i sin Retsindighed og i sin Omhu for Kirken gerne vil det bedste. Han udtalte forleden Dag og atter nu i Dag, at man ikke behøver at være nogen Spaamand for at kunne forudsige, at det Forslag, Udvalgets Flertal har stillet, ikke, selv om det skulde blive vedtaget her i Tinget, vil blive det i Folketinget, og jeg tvivler jo ikke om, at den højtærede Minister kender Stemningen der saa nøje, at han kan forudsige dette uden nogen særlig Spaadomsgave. Men det tror jeg at kunne sige, at den højtærede Minister dog neppe kan være uden Medansvar for, om vi blive staaende i den nuværende Tilstand, der af alle, ogsaa af den højtærede Kultusminister, er erkendt for at være uheldig. Thi givet er det — det tvivler dog ingen om —, at den højtærede Minister har en saa stor og berettiget Indflydelse i det høje Folketing, at det ikke vilde være ham en af de allervanskeligste Sager at faa Folketinget til at vedtage et Forslag, som han maaske sætter langt i anden Række, som han ugerne ser ombyttet for det af ham selv fremsatte Lovforslag, men som den højtærede Minister dog vel ikke kan fragaa løser de største Vanskeligheder. Det er et Forslag, der jo slet ikke giver sig ud for i al Fremtid at give en Løsning paa hele det vanskelige Ægteskabsspørgsmaal, men kun en beskeden Løsning, der i Tiden vil kunne afhjælpe de Mangler og Ulemper, der, som, alle ere enige om, klæbe ved den nuværende Tilstand. Det er denne i al Beskedenhed fremsatte Henstilling til den højtærede Kultusminister, hvormed jeg slutter disse Bemærkninger, og som jeg haaber vil finde en ikke ganske ufrugtbar Jordbund hos ham.

Da det rimeligvis er sidste Gang, jeg faar Ordet i Dag i denne Sag, skal jeg dog ende med at sige, at hvorledes det end gaar, selv om den Spaadom skulde

gaa i Opfyldelse, som den højtærede Minister truede med, at Enden paa det blev, at vi blive ved det bestaaende, saa tjener det mig personlig i alt Fald til en meget stor Beroligelse, og den store, store almindelige Befolkning vil blive meget lidt generet ved at blive ved det bestaaende. Thi det er sikkert, at af hvert 100 Ægteskaber, der blive ad Aare, vil der ikke blive eet Ægteskab, hvor der vil blive Kollision paa Grund af den nu bestaaende Tilstand. Og naar det er saa, er Faren jo ikke stor for Menighedernes. Kun Præster og gejstlige, Kirkestyrelsen, ville komme i Forlegenhed. Det er ganske vist slem, men naar Valget staaar mellem, hvad der tjener den store Befolkning, hvad den store Befolkning istændig beder om, og saa paa den anden Side de Ulemper, som det, at vi blive ved det bestaaende, kan volde for Præster, Gejstlighed og den højere Kirkestyrelse, kan Valget ikke være tvivlsomt. Jeg kan derfor med rolig Samvittighed anbefale det høje Ting det af Flertallet stillede Ændringsforslag til Vedtagelse.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet (J. C. Christensen): Jeg skal ikke føje mange Ord til, men et Par Ord maa jeg dog maaske sige til den ærede Ordfører, navnlig da han direkte henvendte sig til mig i sine Slutningsbemærkninger.

Den ærede Ordfører vilde søge at godtgøre, at den nu bestaaende Ordning dog ikke er saa tvangsmæssig, som jeg havde fremstillet den. Men det tror jeg er en Opgave, som den ærede Ordfører ikke kan løse, thi den bestaaende Ordning er jo fuldstændig Tvang fra Ende til anden, ikke Spor af andet. Og den ærede Ordfører kunde heller ikke anvise anden Udvej til Frihed end at træde ud af Folkekirken ved Hjælp af Loven af 13. April 1851. Og det er en Selvfølge, at naar man gaar ud af Folkekirken, er man ikke underkastet den Tvang, Folkekirkens Medlemmer ere underkastede, men ellers er det Tvang over hele Linien. Hvad angaar den Udvej, som den ærede Ordfører anviste, at man Dagen efter et saadant Ægteskab kunde melde sig ind i Folkekirken igen, saa er det jo dog en Udvej, som han neppe kunde ønske brugt ret meget, thi det vilde dog være en uheldig folkekirkelig Tilstand, at Medlemmerne meldte sig ud den ene Dag for at indgaa Ægteskab og den næste Dag meldte sig ind igen; det vilde ikke være rigtig folke-